

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Καλλιθέα, 21/06/2023

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

Αριθμός απόφασης: 693

ΤΜΗΜΑ : Α3 Επανεξέτασης
Ταχ. Δ/ση : Αριστογείτονος 19
Ταχ. Κώδικας : 176 71 - Καλλιθέα
Τηλέφωνο : 2131604552
E-mail : ded.ath@aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 63 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας («ΚΦΔ», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο ν. 4987/2022, ΦΕΚ Α΄ 206).

β. Του άρθρου 10 της υπ' αριθμ. Δ.ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 (ΦΕΚ Β΄ 4738/26.10.2020) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων [ΑΑΔΕ] με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)».

γ. Της υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1064/12.4.2017 (ΦΕΚ Β΄ 1440/27.4.2017) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

δ. Της υπ' αριθμ. Α.1165/22.11.2022 (ΦΕΚ Β΄ 6009/25.11.2022) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

2. Την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1069/4.3.2014 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθμ. Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30.8.2016 (ΦΕΚ Β΄ 2759/1.9.2016) απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ) «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Την από 21.2.2023 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή της, ΑΦΜ, Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, κατοίκου, ΤΚ, κατά, καθ' ερμηνεία της ενδικοφανούς προσφυγής, της από 21.12.2022 απάντησης της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής επί του υπ' αριθμ. /19.12.2022 αιτήματός της για μεταβολή της φορολογικής της κατοικίας από το φορολογικό έτος 2016, και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα.

5. Την από 21.12.2022 απάντηση της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής επί του υπ' αριθμ./19.12.2022 αιτήματος της προσφεύγουσας για μεταβολή της φορολογικής της κατοικίας από το φορολογικό έτος 2016, της οποίας ζητείται η ακύρωση, άλλως η τροποποίηση.
6. Τις απόψεις της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Χολαργού Αττικής.
7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α3, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

* * * * *

Επί της από 21.2.2023 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της
....., ΑΦΜ, και μετά τη μελέτη όλων των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα :

Με την από 21.12.2022 απάντηση της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής φέρεται να απορρίφθηκε το υπ' αριθμ./19.12.2022 αίτημα της προσφεύγουσας για μεταβολή της φορολογικής της κατοικίας από το φορολογικό έτος 2016, ώστε να μη θεωρείται από τη Φορολογική Διοίκηση φορολογικός κάτοικος Ελλάδας όχι μόνο από 01.01.2018, αλλά ήδη από 01.01.2016.

Με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή της η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση, άλλως την τροποποίηση, της ως άνω απάντησης της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής, ώστε να μη θεωρείται από τη Φορολογική Διοίκηση φορολογικός κάτοικος Ελλάδας ήδη από 01.01.2016 και όχι μόνο από 01.01.2018, προβάλλοντας, συνοπτικά, το λόγο ότι ήταν μόνιμος κάτοικος αλλοδαπής από το 2010 και είχε υποβάλει αιτήσεις για μεταφορά της στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού, πλην όμως αυτές δεν είχαν ολοκληρωθεί λόγω ελλείψεων των απαραίτητων δικαιολογητικών, στις 19.12.2022 συμπληρώθηκαν δε όλα τα δικαιολογητικά, επομένως η αναγνώριση της μεταφοράς της στη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού μόνο από 01.01.2018 και όχι ήδη από 01.01.2016, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά της, προσβάλλει την προσωπικότητά της και το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμά της να απολαμβάνει τα δικαιώματα που της παρέχει ο νόμος (άρθρα 2 παρ. 1 και 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος).

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 παρ. 1 εδ. α' και 8 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ΚΦΔ, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο ν. 4987/2022), όπως ίσχυαν τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής από την προσφεύγουσα του ως άνω υπ' αριθμ./19.12.2022 αιτήματός της (19.12.2022) όσο και κατά την ημερομηνία κοινοποίησης σ' αυτήν της σχετικής από 21.12.2022 απάντησης της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής επ' αυτού: «1. Ο υπόχρεος, εφόσον αμφισβητεί οποιαδήποτε **πράξη** που έχει εκδοθεί σε βάρος του από τη Φορολογική Διοίκηση ή σε περίπτωση **σιωπηρής άρνησης**, οφείλει να υποβάλει ενδικοφανή προσφυγή με αίτημα την επανεξέταση της πράξης στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας από τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της Φορολογικής Διοίκησης. [...]. 2. [...]. 8. Κατά της απόφασης της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών ή της σιωπηρής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής λόγω παρόδου της προθεσμίας προς έκδοση της απόφασης ο υπόχρεος δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Δικαστηρίου σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητική Δικονομία. [...]. Προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια απευθείας κατά οποιασδήποτε **πράξης** που εξέδωσε η Φορολογική Διοίκηση είναι **απαράδεκτη**.»

Επειδή, όπως κρίθηκε (ομόφωνα) με την υπ' αριθμ. 2105/2018 απόφαση (5μ.) του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας (σκέψεις 3, 4 και 5 της απόφασης), «3. ...όπως έχει

γίνει παγίως δεκτό (ΣΤΕ Ολομέλεια 834/2010, 2062/1968, ΣΤΕ 330/2018, 3416/2017, 1215/2017, 1445/2016, 4603/2012, 3829/2012, 1802/2012, 2613-16/2009, 2972-80/2008, 368/2007, 1625/2001, 236/1998 κ.ά.), κατά την έννοια των άρθρων 1, 2, 63 παρ. 1 και 285 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999 [...]), 1 και 73 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας (π.δ/γμα 331/1985 [...]) και 8 παρ. 4 του ν.δ/τος 4486/1965 [...], φορολογική διαφορά υπαγόμενη στην αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων γεννάται από **ατομικές διοικητικές πράξεις**, με τις οποίες **είτε επιβάλλεται αμέσως φορολογικό βάρος ή φορολογική κύρωση είτε κρίνεται αντικείμενο ευθέως συναπτόμενο με συγκεκριμένη φορολογική ή συναφή υποχρέωση συνδεδεμένη με φορολογητέα ύλη ατομικώς ορισμένη**, η οποία αμφισβητείται εν όλω ή εν μέρει με την προσφυγή. Δεν υπόκεινται, αντιθέτως, σε προσφυγή ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων οι διοικητικές πράξεις οι σχετιζόμενες με την καθ' όλου εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας, **μη συνδεδεμένες, όμως, αμέσως προς συγκεκριμένο φορολογικό βάρος, ατομικώς καθ' υποκείμενο και αντικείμενο προσδιοριζόμενο**. 4. ...η παρούσα διαφορά, η οποία αφορά στην **απόρριψη αιτήματος περί μεταβολής της φορολογικής κατοικίας [...]** είναι **ακυρωτική**, καθόσον **αποβλέπει στην τακτοποίηση της καταστάσεώς του ως φορολογουμένου και δεν συνάπτεται στενώς και αναγκαίως με σχετική ατομική φορολογική υποχρέωσή του**, ήτοι με την υποχρέωση υποβολής δήλωσης φόρου εισοδήματος για το κτηθέν εντός συγκεκριμένου έτους παγκόσμιο εισόδημά του (πρβλ. ΣΤΕ 330/2018 και 1215/2017, βλ. εξ αντιδιαστολής και τη ΣΤΕ 1445/2016). 5. ...η κατ' άρθρο 63 του ν. 4174/2013 [...] **ενδικοφανής προσφυγή προβλέπεται για την περίπτωση άσκησης προσφυγής ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων (βλ. την παρ. 8 του άρθρου 63) και όχι για την περίπτωση άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως (ΣΤΕ 1215/2017)**. **Αναρμοδίως**, ως εκ τούτου, επελήφθη στην προκειμένη περίπτωση η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών [...].»

Επειδή, η ως άνω κρίση του Β' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας επαναλαμβάνεται σταθερά σε όλες τις μεταγενέστερες αποφάσεις του Δικαστηρίου επί του ίδιου νομικού ζητήματος (πάγια νομολογία).

Επειδή, όπως συνάγεται από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 63 παρ. 1 ΚΦΔ και εκείνη του άρθρου 66 παρ. 29 ν. 4646/2019 (όπως όλες αυτές οι διατάξεις ίσχυαν τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής από την προσφεύγουσα του ως άνω υπ' αριθμ./...../19.12.2022 αιτήματός της (19.12.2022) όσο και κατά την ημερομηνία κοινοποίησης σ' αυτήν της σχετικής από 21.12.2022 απάντησης της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής επ' αυτού), η κατά το άρθρο 63 ΚΦΔ ενδικοφανής προσφυγή έχει προβλεφθεί και μπορεί να ασκηθεί μόνο κατά ρητών ή σιωπηρών (τεκμαιρόμενων) πράξεων της Φορολογικής Διοίκησης -ως τοιούτων νοουμένων των ατομικών διοικητικών πράξεων, κατά την έννοια που έχουν αυτές στο διοικητικό δίκαιο-, με τις οποίες **είτε** προσδιορίζεται και επιβάλλεται φόρος ή φορολογικής φύσης πρόστιμο (ή απορρίπτεται εν όλω ή εν μέρει αίτηση προς επιστροφή ποσού φόρου ή προστίμου αναφορικά με συγκεκριμένη φορολογική υποχρέωση του ίδιου του αιτούντος, την οποία αυτός αμφισβητεί διά της εν λόγω αίτησης επιστροφής, ή, κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. υπ' αριθμ. 2105/2018 απόφαση (5μ.) του Β' Τμήματος του Δικαστηρίου (σκέψεις 3, 4 και 5 της απόφασης, ομόφωνα) και υπ' αριθμ. 1762/2019 απόφαση (5μ.) επίσης του Β' Τμήματος του Δικαστηρίου (σκέψεις 4 και 7 της απόφασης, ομόφωνα)), «**κρίνεται αντικείμενο ευθέως συναπτόμενο με συγκεκριμένη φορολογική ή συναφή υποχρέωση συνδεδεμένη με φορολογητέα ύλη ατομικώς ορισμένη**, η οποία αμφισβητείται εν όλω ή εν μέρει

με την προσφυγή») **ΕΪΤΕ** απορρίπτεται αίτηση περί παύσης της αλληλέγγυας ευθύνης κατά τις διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 1 και 2 ΚΦΔ (ήτοι για φορολογικής φύσης χρέη).

Επειδή, υπό αυτή την έννοια, ενδικοφανής προσφυγή, όπως η υπό κρίση, που στρέφεται κατά της από 21.12.2022 απάντησης της Δ.Ο.Υ. Ψυχικού Αττικής, με την οποία φέρεται να απορρίφθηκε το υπ' αριθμ./19.12.2022 αίτημα της προσφεύγουσας για μεταβολή της φορολογικής της κατοικίας ήδη από 01.01.2016 και όχι μόνο από 01.01.2018, είναι **απαράδεκτη ως ασκηθείσα κατά μη πράξης, κατά την προεκτεθείσα έννοια που έχει ο όρος «πράξη» στο άρθρο 63 ΚΦΔ**, γιατί η σχετική διαφορά είναι, σύμφωνα με τα ως άνω κρινόμενα παγίως από το Συμβούλιο της Επικρατείας, **ακυρωτική**, αφού αποβλέπει στην τακτοποίηση της κατάστασής της ως φορολογούμενου προσώπου και δε συνάπτεται στενά και αναγκαία με σχετική ατομική φορολογική υποχρέωσή της, ήτοι με την υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για το κτηθέν εντός συγκεκριμένου έτους εισόδημά της.

Επειδή, σύμφωνα με όσα διευκρινίστηκαν με την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1234/2018 εγκύκλιο του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ): «Κατόπιν της έκδοσης της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ) 2105/2018, η οποία έκρινε επί ζητήματος μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας, και προς ενημέρωση τόσο των πολιτών όσο και των υπηρεσιών της Φορολογικής Διοίκησης, και για την ενιαία και ομοιόμορφη εφαρμογή, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα: 1. Με την ως άνω απόφαση ΣΤΕ κρίθηκε ότι η διαφορά που προκύπτει μεταξύ του φορολογουμένου και της Φορολογικής Διοίκησης και αφορά σε αίτημα μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας είναι ακυρωτική, καθόσον «αποβλέπει στην τακτοποίηση της κατάστασής του ως φορολογουμένου και δεν συνάπτεται στενώς και αναγκαίως με σχετική ατομική φορολογική του υποχρέωση, ήτοι με την υποχρέωση υποβολής δήλωσης φόρου εισοδήματος για το κτηθέν εντός συγκεκριμένου έτους παγκόσμιο εισόδημά του». 2. Η αίτηση ακυρώσεως ασκείται ενώπιον του ΣΤΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 18/1989. Ειδικότερα, η αίτηση ακυρώσεως ασκείται μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών που αρχίζει από την επόμενη της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης πράξης. 3. Η κατ' άρθρο 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας [...] ενδικοφανής προσφυγή προβλέπεται ως προϋπόθεση για την παραδεκτή άσκηση προσφυγής ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και όχι για την περίπτωση άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως. Κατά συνέπεια, δεν προσβάλλεται με ενδικοφανή προσφυγή, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, η απόρριψη, ρητή ή σιωπηρή, από τη Φορολογική Διοίκηση του αιτήματος του φορολογουμένου για μεταφορά της φορολογικής του κατοικίας, καθώς επί της απόρριψης αυτής δύναται να ασκηθεί μόνο αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣΤΕ. Κατόπιν τούτου οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. θα πρέπει στις ρητές απορριπτικές τους αποφάσεις επί του αιτήματος του φορολογουμένου για μεταφορά της φορολογικής του κατοικίας να ενημερώνουν ότι η πράξη τους προσβάλλεται μόνο με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του ΣΤΕ, στην προθεσμία που ορίζεται από τις διατάξεις του Π.Δ. 18/1989. 4. Διευκρινίζεται, ωστόσο, ότι τα ως άνω αναφερθέντα αφορούν αποκλειστικά στην απόρριψη αιτήματος μεταφοράς φορολογικής κατοικίας και όχι στις περιπτώσεις εκείνες που προσβάλλεται πράξη προσδιορισμού φόρου, με την οποία τίθενται και ζητήματα εξέτασης της φορολογικής κατοικίας του προσφεύγοντος. Στην τελευταία περίπτωση απαιτείται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά το άρθρο 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, για το παραδεκτό της ασκήσεως της προσφυγής, δεδομένου ότι η πράξη προσδιορισμού του φόρου, στο πλαίσιο της οποίας ανακύπτει και ζήτημα σχετιζόμενο με τη φορολογική κατοικία, προσβάλλεται με προσφυγή ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου. 5. [...]»

Επειδή, όπως προκύπτει σαφώς από τα ως άνω διευκρινισθέντα με την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1234/2018 εγκύκλιο του Διοικητή της ΑΑΔΕ, η Φορολογική Διοίκηση συμμορφώθηκε με τα ως άνω κριθέντα (και παγίως κρινόμενα μέχρι σήμερα) από το Συμβούλιο της Επικρατείας ήδη λίγους μήνες μετά την έκδοση και δημοσίευση της προπαρατεθείσας υπ' αριθμ. 2105/2018 απόφασης (5μ.) του Β' Τμήματος του Δικαστηρίου.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την απόρριψη της από 21.2.2023 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της, ΑΦΜ, ως απαράδεκτης.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στην προσφεύγουσα.

Ακριβές Αντίγραφο

**Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ**

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΩ ΣΚΟΥΡΑ**

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.